

Forfatter: Goldschmidt, M. A.

Titel: Udrag fra Arvingen

Citation: Goldschmidt, M. A.: "Arvingen", i Goldschmidt, M. A.: *Arvingen*, udg. af Johnny Kondrup , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1988, s. 233. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-goldschmidt01-shoot-idm140700591999152/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Arvingen

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

En mere indgående behandling fik romanen i den nationalliberale avis *Dagbladet*, ejet og redigeret af folketingsmanden C.St.A. Bille. *Dagbladet* anmeldte *Arvingen* den 20. december under standardoverskriften »Literatur«.

Anmeldelsen, der er usigneret, karakteriserer først Goldschmidt som digter. Den anbringer ham blandt de interessante, dvs. dem, hvis styrke ikke ligger i den storslåede opfattelse af helheder, men i den åndrige opfattelse af enkeltheder. Goldschmidts romaner i almindelighed menes at have noget mosaikagtigt over sig, som om de er frembragt ved en sindrig kombination af detaljer. »Dette er ikke ubetinget en Mangel, men det er et Særkjendes, forsikrer anmelderen, idet han dog samtidig hævder, at *Arvingen* har sin styrke i noget andet og mere end det interessante. I første halvdel virker *Arvingen* let uklar og forvirrende, fordi de mange åndrigt opfattede enkeltheder ikke peger noget bestemt sted hen. Læseren kan her mene at stå over for et sidestykke til Hans Egede Schacks *Phantasterne* (1857). Men i anden halvdel samles trådene, idet kærlighedshistorien mellem Axel og Astrid giver romanen holdning og form. Kærlighedshistorien er sjælen i *Arvingen*, og den er beskrevet med en lidenskab, der dog samtidig er ren, en kraft, der samtidig er behersket, som hos elskerens, der holder vejret i beundring for sin elskede. Efter anmelderens mening er det denne skildring, der giver *Arvingen* en dybere ro og fylde, end man ellers er vant til i Goldschmidts værker.

En fuldstændig modsat (og æstetisk rimeligere) vurdering af forholdet mellem romanens dele fremkom den 24. december på forsiden af den ligeledes nationalliberale avis *Fædrelandet*. Anmelderen var Clemens Petersen (1834-1918), velnok den førende pen i dansk kritik mellem Heiberg og Georg Brandes.

Som indledning holder Clemens Petersen *Arvingen* op mod en roman af Dickens (forfatteren af *Fædrelandets* egen føljeton) og mener, at sammenligningen falder ud til ugunst for Goldschmidt, hvis bog virker bleg og fattig. Dette dog kun, fordi Goldschmidt ikke holder sig inden for de grænser, som afstikkes af hans eget talent. Goldschmidt er en eminent skildrer af stemning og en glimrende stilist. Hvor stilen sættes i tjeneste hos stemningen, når han det ypperlige, således i første halvdel af *Arvingen*, hvor han dybt og rigt har formået at gengive det stemningsliv, som findes i en barnesjæl.